

Пасторъ Д-ръ Стефанъ Томовъ

ЕВАНГЕЛСКОТО ДѢЛО НА МЕТОДИСТКАТА ЕПИСКОПАЛНА ЦЪРКВА ВЪ СЕВЕРНА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗЪ ПОСЛЕДНИТЪ ПЕТДЕСЕТЪ ГОДИНИ

Това дѣло е било започнато въ 1857 г., когато Мисионерското дружество на методистката епископална църква въ Северна Америка назначило и изпратило въ България двамата мисионери Албертъ Л. Лонгъ и Цесли Претиманъ. Тѣ се настанили въ гр. Шуменъ и почнали веднага да учатъ български. Следъ четиригодишно пребиване въ България Д-ръ Претиманъ се завърналъ въ Америка, а въ 1859 г. Д-ръ Лонгъ съ съгласието на мисионерскитѣ власти се премѣстилъ въ В.-Търново, дето до 1863 г. той научилъ добре българския езикъ и развилъ полезна и благотворна религиозно-просвѣтна дейность.

Презъ м. юний 1863 г. Д-ръ Лонгъ се премѣстилъ въ Цариградъ, а въ 1872 г. билъ назначенъ професоръ въ Робертъ колежъ.

I.

Въ 1879 г., тъкмо преди петдесетъ години въ методистката мисия въ Северна България е имало двама американски мисионери, а именно: Е. Ф. Лансбери, който работѣше въ гр. Русе, а Д. Ц. Чалисъ — въ Свищовъ, и петима български евангелски проповедници, а именно: Стефанъ Томовъ, който проповѣдваше въ В.-Търново, Юраднъ Ив. Икономовъ, учителъ въ евангелското училище въ Русе, Стефанъ Гечовъ, проповѣдникъ въ Ловечъ, Гавраилъ Илиевъ — Севлиево и Димитръ Найденовъ — въ Орхане. Освенъ тия имаше и двама увещатели: Юрданъ Цвѣтковъ, който живѣеше въ Плѣвенъ и продаваше библии и евангелия и Тодоръ Николовъ — въ Видинъ. Такъвъ е билъ скромниятъ персоналъ на евангелскитѣ работници въ Северна България преди петдесетъ години.

Отъ тогава до преди двадесетъ години американскитѣ мисионери и българскитѣ евангелски проповѣдници сж били пионеритѣ на евангелското дѣло въ Северна България; пионерска работа продължава да се върши още и сега въ нѣкои мѣста въ Северна България.

Въ 1882 г. се построи въ Свищовъ единъ салонъ за държане редовнитѣ служби въ недѣленъ день и други събрания, сжщо и пастирски домъ. Салонътъ послужи и за училищна стая, до когато се построи училищното здание въ 1866 г. Въ сжщата година се отвори въ Свищовъ и първоначално евангелско училище и на следващата година се отвори класно училище съ пансионъ и двегодишенъ богословски отдѣлъ за ученици желаючи да се подготвятъ за евангелски проповѣдници. Това училище функционира до 1798 г. Изъ богословския отдѣлъ на това училище излѣзоха съ завършенъ курсъ шестима младежи, отъ които петима още работятъ като евангелски проповѣдници.

Въ 1885 г. се построи въ гр. Русе пастирски домъ и въ 1886 г. църковно здание. Следъ туй последователно се построиха църковни здания и пастирски домове въ Шуменъ, Варна, Ловечъ, Търново, Плѣвенъ и Севлиево. Църковнитѣ здания допринесоха немалко за успѣха на евангелското дѣло въ Северна България. Българитѣ обичатъ да слушатъ евангелски беседи въ църковни здания, а не въ частни домове. Най-после въ София се издигна въ 1924 г. на ул. „Раковска“ 90, единъ салонъ, който носи името на Д-ръ Лонгъ, основателя на евангелското дѣло въ Северна България. Въ този салонъ се държатъ редовно църковнитѣ и други събрания.

Освенъ църковни здания и пастирски домове има построени църковно здание и пастирски домъ въ с. Хибелий, Свищовско, въ с. Хотанца, Русенско и въ с. Войводово, Орѣховско.

II.

Методистката мисия въ Северна България се е занимавала и съ книжовна работа.

Съ редактирането и издаването на илюстрираното месечно списание „Зорница“ въ Цариградъ, 1854 г. Д-ръ Лонгъ